

Tadeusz R. Żurowski, Renee Hachulska-Ledwos

Sobień - Manasterzec, pow. Lesko

Informator Archeologiczny : badania 4, 205-206

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Badania objęły powierzchnię 116 m². Ich celem było uzyskanie profilu poprzecznego przez wał dla ostatecznego wyjaśnienia podlegającej dotąd dyskusji chronologii grodu oraz dla odtworzenia kształtu konstrukcji wału. Ograniczone fundusze nie pozwoliły dokończyć badań. Niemniej szczupłość znalezisk materiału młodszego przy jednoczesnym pojawieniu się w obrębie konstrukcji drewnianej wału skupisk ułamków ceramiki starszej (w jednym wypadku chodzi wyraźnie o ułamki rozbitego jednego naczynia) przemawia raczej, acz nie ostatecznie, za odniesieniem grodu smulskiego do VIII—X w. Konstrukcja wału składa się z przekładki z dębowych bierwion ułożonej na niewyrównanym piaszczystym nasypie. Obniżenia nasypu wypełniła konstrukcja przekładkowa uzupełniana od zewnątrz podwójnie bitą palisadą z grubych pali. Wewnętrzna partia konstrukcji przekładkowej jest od góry częściowo spalona. Wnętrze grodu wypełnia wydymowe wybrzuszenie z piasku; brak na nim jakichkolwiek śladów osadnictwa czy warstwy kulturowej.

Badania będą kontynuowane jeszcze w ciągu jednego sezonu badawczego, aż do ukończenia wykopu.

SOBIEŃ -Manasterzec,
pow. Lesko

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Rzeszowie

Badania prowadził mgr inż. arch. Tadeusz R. Żurowski i dr Renee Hachulska-Ledwos. Finansował WKZ w Rzeszowie. Piąty sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne i zamek średniowieczny.

Kontynuowano wykop traktu zamku przyległego od dziedzińca dobudowanego na początku w. XV. Dolna sala zachodnia, przy murze obwodowym, nie miała okien i zwężała się prostokątnie. Była składem lub piwnicą. Górna sala, nie zachowana, była izbą mieszkalną. Przy murze zewnętrznym stał duży piec ogrzewczy, od którego rozchodziły się kanały rozprowadzające ogrzane powietrze. Piec był obłożony kafkami kilku rodzajów. Jeden kafel miał litery IHS odwrócone. Palenisko znajdowało się od zewnątrz i od dziedzińca ściana była pozbawiona kafli. Tu była wiata dla palacza. W podstawie pieca leżały ciosy wtórnie użyte, o obróbce kamieniarskiej z XIV w. W wykopach wzdłuż muru obwodowego, pod warstwą czystego piasku odsłonięto spalone belki drewniane z pomostu dla obrońców. Piasek był otoczony brunatną smużką po workach. Odkryto też rzadko rozstawione słupy drewniane o przekroju 16 x 16 cm górą zbutwiałe i opalone.

Między dolnym zamkiem a basztą, prócz pomieszczenia lochu, nie znaleziono innych murów i śladów zabudowy. Nie wszystkie działki zostały przekopane do skały. Będzie to możliwe dopiero w następnym

sezonie. Znaleziono liczne militaria — groty strzał, bełty, kule kamienne, noże, różne fragmenty uzbrojenia i zbroi, okucia, gwoździe, haki, czary szklane. Ceramika przeważnie z w. XV i spora ilość kafli. W zagłębieniach terenowych występowała ceramika starsza od XIII do XIV w., a w dwóch miejscach z w. XII, o formach znanych z dotychczasowych badań. Strona zachodnia góry zamkowej została już należycie rozpoznana, co pozwala na rekonstrukcję tej części zamczyska.

SPLAWIE, pow. Września

patrz okres halszacki

Stanowisko 1

SPLAWIE, pow. Września

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu

Stanowisko 2

Badania prowadził mgr Dobromir Durczewski. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne z VIII—IX w.

Grodzisko, oznaczone jako stanowisko 2, położone jest na północnym skraju terasy nadwarciańskiej, około 10 m na południe od zabudowań gospodarczych. Celem badań było określenie chronologii grodziska ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo cmentarzyska kultury łużyckiej z okresu halszackiego. Badania przeprowadzone w północnej części grodziska zakładając wkop o długości 13 m i szerokości 1,5 m. Stwierdzono w nim występowanie śladów wału o konstrukcji rusztowej, zachowanego w postaci spetryfikowanych smug drewna. Niektóre fragmenty drewna były zbutwiałe. Między drewnem występowała ziemia zmieszana ze żwirem. Szerokość wału wynosiła 4,5 m a zachowana wysokość 2 m. Strop wału zawierał czarną ziemię tworzącą osypisko, biegnące do podnóża grodziska i przechodzące w fosę. Z obserwacji terenowej należy przypuszczać, że szerokość fosy wahała się w granicach 8—10 m. Fosa otaczała grodzisko od strony północnej i zapewne częściowo wschodniej i zachodniej. Od strony południowej fosy nie było, gdyż w tej części grodzisko jest już położone na granicy silnego spadku terenowego w kierunku rozlewisk Warty. Grodzisko nie zachowało się w całości, gdyż zniszczono je od strony wschodniej i zachodniej, a środek zasypano i zniwelowano. Na podstawie znalezionych skorup można stwierdzić, że grodzisko w Splawiu nie pochodzi, jak dotąd przypuszczano, z okresu halszackiego, ale z okresu wczesnośredniowiecznego.